

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
pentru controlul constituționalității art.7 alin.(4)
lit.e) și i) din Legea restructurării întreprinderilor
agricole în procesul de privatizare nr.392-XIV din
13 mai 1999 în redacția Legii nr.953-XIV din 27 aprilie 2000

Nr.12 din 20.02.2001

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.25-26/11 din 01.03.2001

* * *

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională în componența:

Pavel BARBALAT	- președinte
Nicolae CHISEEV	- judecător-raportor
Mihai COTOROBAI	- judecător
Constantin LOZOVANU	- judecător
Gheorghe SUSARENCO	- judecător
Ion VASILATI	- judecător-raportor

cu participarea Corinei Popa, grefier, Raisei Guzun, reprezentantul Procurorului General, autorul sesizării, Ion Creangă, reprezentantul permanent al Parlamentului la Curtea Constituțională, călăuzindu-se de art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție, art.4 alin.(1) lit.a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.16 alin.(1) din Codul jurisdicției constituționale, a examinat în ședință plenară deschisă dosarul pentru controlul constituționalității art.7 alin.(4) lit.e) și i) din Legea restructurării întreprinderilor agricole în procesul de privatizare nr.392-XIV din 13 mai 1999 în redacția Legii nr.953-XIV din 27 aprilie 2000.

Temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea Procurorului General Mircea Iuga, depusă la 25 decembrie 2000, în conformitate cu art. 24 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 38 și 39 din Codul jurisdicției constituționale.

Prin decizia Curții Constituționale din 11 ianuarie 2001 sesizarea a fost acceptată pentru examinare în fond și înscrisă în ordinea de zi.

În procesul examinării preliminare a sesizării au fost solicitate puncte de vedere Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Ministerului Justiției, Curții Supreme de Justiție și Ministerului Agriculturii și Industriei Prelucrătoare.

Audiind informația judecătorilor-raportori și argumentele părților,
Curtea Constituțională

a c o n s t a t a t :

1. La 13 mai 1999 Parlamentul a adoptat Legea restructurării întreprinderilor agricole în procesul de privatizare nr.392-XIV* , prin art.7 al căreia a reglementat temeiul și modalitățile de lichidare a întreprinderilor agricole în procesul privatizării. Potrivit acestei legi, temei pentru inițierea lichidării întreprinderii servește hotărîrea în acest sens a adunării generale a lucrătorilor și pensionarilor ei (acționarilor, asociaților sau membrilor de cooperativă). Comisia de privatizare, în termen de 15 zile de la data la care adunarea generală a lucrătorilor și pensionarilor întreprinderii (acționarilor, asociaților sau membrilor de cooperativă) a adoptat hotărîrea de lichidare a întreprinderii, va da publicității, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, un anunț despre lichidare.

* M.O., 1999, nr. 73-77, art. 341.

Potrivit art.7 alin.(4) din această lege, de la data publicării anunțului despre lichidarea întreprinderii:

a) creditorii întreprinderii se consideră informați despre lichidarea ei;

b) revendicările fiecărui creditor se satisfac în cadrul procedurii generale prevăzute de prezenta lege sau de Legea cu privire la faliment și orice garanție în favoarea unui anumit creditor se declară nulă;

c) datoriile istorice ale întreprinderii se consideră la scadență;

d) comisia de privatizare se abilitază și cu drepturi și obligații de comisie de lichidare;

e) patrimoniul întreprinderii nu poate fi trecut la pierderi, dat în gaj, nici sechestrat prin hotărâre a instanței de judecată ori a inspectoratului fiscal teritorial sau grevat în alt mod;

f) se sistează calcularea de dobânzi și aplicarea de penalități de întârziere la datoriile întreprinderii;

g) se interzice extragerea incontestabilă de mijloace bănești de pe conturile bancare ale întreprinderii;

h) dispozițiile Legii restructurării întreprinderilor nu au efect asupra întreprinderii.

La 27 aprilie 2000 Parlamentul a adoptat Legea nr. 953-XIV "Pentru modificarea și completarea Legii restructurării întreprinderilor agricole în procesul de privatizare"* , prin care în art. 7 alin.(4) lit. e) din Legea nr. 392-XIV se introduce sintagma ", iar cel sechestrat anterior se eliberează de sub sechestrul" și se adaugă litera i) cu următorul cuprins: "încetează executarea hotărârilor judecătorești referitoare la întreprindere".

* M.O., 2000, nr. 65-67, art. 466.

2. Procurorul General, în sesizarea sa, contestă constituționalitatea prevederilor art. 7 alin. (4) lit. e) și i) din Legea restructurării întreprinderilor agricole în procesul de privatizare nr. 392-XIV din 13 mai 1999 în redacția Legii nr.953-XIV din 27 aprilie 2000, invocînd argumentul că prevederile legii, conform cărora se eliberează de sub sechestrul patrimoniului întreprinderii sechestrat anterior și încetează executarea hotărârilor judecătorești referitoare la întreprindere, încalcă dreptul la exercitarea căilor de atac a hotărârilor judecătorești și bazele constituționale de înfăptuire a justiției și astfel contravin art. 6, 7, 119, 120 din Constituție, art. 8 și art. 14 din Codul de procedură civilă, art. 10 și art. 338 din Codul de procedură penală. În plus, în opinia autorului sesizării, aceste prevederi ale legii organice anulează prevederile legilor adoptate anterior.

3. Examinînd materialele dosarului și argumentele sesizării, Curtea reține următoarele.

Legea restructurării întreprinderilor agricole în procesul de privatizare nr. 392-XIV din 13 mai 1999 reglementează raporturile apărute în procesul înființării de întreprinderi private în baza cotelor de teren echivalent și a cotelor-părți valorice atribuite în natură, precum și al lichidării ulterioare a întreprinderilor agricole supuse privatizării, inclusiv al stingerii datoriilor lor. Legea are efect exclusiv asupra următoarelor întreprinderi: a) colhozuri, sovhozuri, sovhozuri-fabrică; b) alte întreprinderi cu proprietate colectivă și/sau de stat, care dispun de fond funciar de privatizare; c) societăți economice și cooperative, înființate prin reorganizare a întreprinderilor menționate la lit. a) și b).

Restructurarea a întreprinderii este un proces de atribuire în natură, către participantul la privatizare, a cotei de teren echivalent

și a cotei-părți valorice, de înființare de către acesta de întreprindere privată și de lichidare ulterioară a întreprinderii supusă privatizării, inclusiv de stingere a datoriilor ei.

Potrivit art. 7 alin. (4) lit. e) din Legea nr. 392-XIV, patrimoniul întreprinderii nu poate fi trecut la pierderi, dat în gaj, nici sechestrat prin hotărîre a instanței de judecată ori a inspectoratului fiscal teritorial sau grevat în alt mod, iar cel sechestrat anterior se eliberează de sub sechestrul. Art. 7 alin. (4) lit. i) al legii prevede că de la data anunțului despre lichidarea întreprinderii încetează executarea hotărîrilor judecătorești referitoare la întreprindere.

Curtea Constituțională consideră că introducînd în art. 7 alin. (4) lit. e) din Legea nr. 392-XIV, care reglementează temeiul și modalitatea de lichidare a întreprinderilor agricole în procesul de privatizare, sintagma "iar cel sechestrat anterior se eliberează de sub sechestrul" și adăugînd litera i), care prevede încetarea executării hotărîrilor judecătorești referitoare la întreprindere, Parlamentul și-a depășit atribuțiile și a comis o imixtiune în competența autorității judecătorești. În virtutea principiului constituțional al separației puterilor, legiuitorul nu este în drept să soluționeze probleme care aduc atingere statutului constituțional juridic al autorității judecătorești.

Conform art. 114 din Constituție, art. 8 din Codul de procedură civilă și art. 10 din Codul de procedură penală, justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești, unde judecătorii judecă cauzele în condiții care exclud orice presiune asupra lor. Nici puterea legislativă, nici Președintele țării, nici Guvernul nu sînt în drept să intervină în activitatea autorității judecătorești, să supună controlului hotărîrile acesteia, precum și să substituie instanța judecătorească la examinarea cauzelor ce intră în competența ei.

Prevederile contestate ale art. 7 alin. (4) lit. e) și i) din Legea nr. 392-XIV intră în contradicție cu principiul statuat de art. 119 din Constituție, potrivit căruia, împotriva hotărîrilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac în condițiile legii. Aceasta înseamnă că revizuirea hotărîrilor instanțelor judecătorești se efectuează în conformitate cu Codurile de procedură civilă, de procedură penală și al contravențiilor administrative, dar nu și în conformitate cu alte legi.

Prevederile cuprinse în art. 7 alin. (4) lit. i) din Legea nr. 392-XIV privind încetarea executării hotărîrilor judecătorești referitoare la întreprinderile agricole în procesul de privatizare contravin art. 120 din Constituție, art. 14 din Codul de procedură civilă și art. 338 din Codul de procedură penală, care stipulează caracterul obligatoriu al sentințelor și al altor hotărîri judecătorești definitive.

Hotărîrile instanțelor de judecată sînt obligatorii și au putere executorie pe întreg teritoriul Republicii Moldova, iar neexecutarea lor atrage răspundere în conformitate cu legea.

Art. 7 alin. (4) lit. e) din Legea nr. 392-XIV contrazice de asemenea prevederile Legii nr. 633-XIII din 10 noiembrie 1995 "Cu privire la modul de urmărire a impozitelor, taxelor și altor plăți" (cu modificările și completările ulterioare), care stabilește normele de drept și principiile organizatorice de executare silită a plății impozitelor și taxelor, reglementează executarea silită a plăților în privința persoanelor fizice și juridice, sechestrarea bunurilor, instituie modalitatea de contestare a acțiunilor și deciziilor organelor fiscale și persoanelor oficiale. Art. 9 alin. (3) din această lege, precum și art. 20 din Codul fiscal nu prevăd un alt mod de eliberare a bunurilor de sub sechestrul decît prin deciziile instanțelor

judecătorești și ale Inspectoratului fiscal principal de stat.

Pentru motivele arătate, Curtea Constituțională apreciază prevederile art. 7 alin. (4) lit. e) și i) din Legea nr. 392-XIV în redacția Legii nr. 953-XIV drept neconforme dispozițiilor constituționale ale art. 6, 7, 114, 119 și 120.

Conducându-se după art. 140 din Constituție, art. 26 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 66 din Codul jurisdicției constituționale,

Curtea Constituțională

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. Declară neconstituționale prevederile art. 7 alin. (4) lit. e), în partea care prevede că patrimoniul întreprinderii nu poate fi sechestrat prin hotărîre a instanței de judecată ori a inspectoratului fiscal teritorial, iar cel sechestrat anterior se eliberează de sub sechestr, și lit. i) din Legea restructurării întreprinderilor agricole în procesul de privatizare nr. 392-XIV din 13 mai 1999 în redacția Legii nr. 953-XIV din 27 aprilie 2000.

2. Prezenta Hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Pavel BARBALAT

Chișinău, 20 februarie 2001.
Nr.12.